

Gör tillfället tjuven eller tar tjuvar tillfället i akt?

Vikten av att inte ignorera brottslingen i det brottsförebyggande arbetet

Per-Olof H Wikström, FBA
Professor
University of Cambridge

Situationell brottsprevention är en av de mest populära formerna för brottsprevention. Den har lämnat viktiga bidrag till det brottsförebyggande arbetet. Som en allmän brottsförebyggande strategi har den dock klara begränsningar. Den bygger på en bristfällig kunskap om vad som får människor att begå brott och ett särskilt problem är att den ignorerar individens (brottslingens) roll i analysen av brottslighetens orsaker. Situationell brottsprevention har ofta som slogan "tillfället gör tjuven" men utifrån vad vi vet om brottslighetens orsaker är brott snarast en fråga om att "tjuvar tar tillfället i akt".

Syftet med dagen att öka förståelsen av betydelsen av samspelet mellan människa och miljö i det brottsförebyggande arbetet. Vilka är de centrala individ- och miljöfaktorerna vi ska påverka? Varför är vissa människor mer brottsbenägna än andra? Varför är vissa miljöer mer kriminogena än andra? Vad kan vi göra åt det? Professor Wikström introducerar Situationell Handlingsteori, redovisar dess starka stöd i empirisk forskning och diskuterar dess implikationer för att utforma ett effektivare brottsförebyggande arbete.

Per-Olof H. Wikström, (FD, Docent, Stockholms universitet), FBA, är Professor i Kriminologi och verksam sedan 20 år tillbaka vid Institute of Criminology, University of Cambridge (Han var dessförinnan verksam vid Stockholms universitet, Brottsförebyggande rådet och Polishögskolans forskningsenhet). Han är forskningsledare för the *Peterborough Adolescent and Young Adult Development Study (PADS+)*, en omfattande longitudinell undersökning som fokuserar på att analysera samspelet mellan individ och miljö för unga människors brottsdeltagande och brottskarriärer. Wikströms centrala forskningsintressen är att utveckla och testa en integrerad teori om brottslighetens orsaker (Situationell handlingsteori) samt dess tillämpning i det brottsförebyggande arbetet. År 1994 erhöll han the *Sellin-Glueck Award* for 'outstanding contributions to international criminology' från the American Society of Criminology, år 2002 blev han utnämnd till *Fellow* vid *Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences, Stanford* (USA), och år 2010 till *Fellow of the American Society of Criminology*. År 2011 blev han invald som ledamot av *the British Academy* och år 2016 tilldelades han som förste svensk *Stockholmspriset i kriminologi*.